

Csiki László

AHOGY A DOLGOK TÖRTÉNNI KEZDENEK

2003. február 19-re virradóra

A szív

Az egészséges közöny. A természetes. Hogy még csak ne is érezd.
Az öregujadat, a nemzetedet sem. Az életmentő.
Ne verje fel a vérnyomást idegen vélemény, bárha igaz.
Működjenek szerveid öntudatlan, amilyenek.
Megszoktuk ezen a vidéken, hogy csak akkor fogjuk fel: élünk,
ha zaklat saját életünk és egy más tekintet.
Ittasan beszélünk. Szeretjük a borkorcsolyát, a disznópörccöt,
a lázat, a hevületet, mint egyetlen tulajdonunkat.

Most az elvonás görcsös tünetei jönnek.
Nem bírunk, mert nem akarunk csihadni,
félünk, hogy a nyugalom halál, noha boldog lehetne, mint maga a vágy.
Nem tudjuk, hol az, mert hiszen mindig testközel, odaát, idebenn.
Gőggel félve viseljük, keressük, eleve elrendelt forradalmakban,
tüchtig berendezett légerekben,
kihívjuk, tudva, hogy vesztes csatába kezdünk,
és élvezzük a vereség mámoros előérzetét, az olcsó drogot,
nekimegyünk a szögesdrót kerítésnek, a folyónak.

Ki pedig pusztulásáért szenvedve nem küzd: nekünk idegen.
Miként ha nem látná önnön értelmét, a végét,
kihűlt a hagyománya, lávakövön lépdél.
Nekünk van vérontó késünk az agyagos gumicsizmaszárban,
ő értetlenül figyel a mozdulatot.
Neki kockás flanelinge van, mi értetlenül figyeljük,
hogy nem szívünk felé mozdul,
a kibontott disznó fényen hűlő zsigereire mered.

Mindig a szívünk, az ökölnyi nyers hús, a vulkán tetején
vagy a családi ház udvarán! Ahogyan mondjuk.
Ahogy kezünkben vesszük, mutogatjuk, át a városon.
Azt mondom ma éjjel, egyedül: ne figyelj rá.
Mondom, hagyd a szíved odahullni. Békés éjszaka van.
Nem kirabolni akarnak azok a csúnya, késes fiatalok a kocsmá előtt.
Légy közönyös. Maradj magadnak.

Ne legyél senki azért, csak bátor, csak másmagad.
Ne védekezz, hanem érts. Mások dolga a többi.
Lehet, hogy fiaid azok.

A vágy

Tavasza lesz, mert egy öreg ember énekelt. Nem én voltam az.
Éjszaka volt, egyetlen csillag látszott és sok fényes felirat.
Előttem ment a fagyos járdán, szállt belőle a hang, a pára.
Egy öreg ember volt csak, józanul, vászoncipősen,
aki megelégette a telet, a sötétséget, és azzal áltatta magát énekeltében,
hogy megéri a reggelt, a jégzajlást, a szabad halászatot a folyón.
Ilyen emberhez szólni sem lehet.

A név

Mióta nálunk nincsen munkás,
munkásosztály meg még annyira se,
mióta tagadva felejtjük a szót is,
a „fizikai dolgozók” a járóbetegosztály fehér
nyilvántartójába járnak megérdeklődni,
kicsodák is ők, és tüdőgyulladásuk van-e.
Kihordják azt lábon. Közben
nagy vasakat raknak fel nagy teherkocsikra.
A gyárudvaron akkor éppen sárgul a fű.
Ennyi az egész.

A rög

Tetszetős izéket, ígéket mondtak tegnap nekem a nagyteremben.
Elhittem szinte. De aztán a fényes parkettán,
lábamnál megpillantottam egy kis rögöt.
Enyém vagy, mondtam neki, mert minden az enyém.
Felvettem és megettem.
Ha föld, ha kutyaszar: hidd el,
mondtam magamnak, de ne szólj,
hogy olyan az íze, mint neked.

A hely

Kimentem tegnap célba lóni.
Nagyon hosszú volt előttem a mező,
nagyon sárga volt rajta a gyepe.

Morzsalékos barna göröngyök voltak közte,
két felén téglafalak.
Istenre gondoltam egy pillanatig.
Tudjátok, ő a tízes kör. Az a fekete pont,
ami köré hullámgyűrűket szoktunk rajzolni.
De aztán a földbe lőttem, a fűbe,
és azt eltaláltam.
Lehet, hogy ott rejtezett.

A bolt

Csemegekereskedés. Elemcsere. Cseremele. Hat raklap.
A testes nő néz, a bor pimpósodik,
álmodja egyik a másikat,
egyikük sem tudja, hogy mi végre,
hogy létezhetne máshol, más palackban, hogyan,
csak elvannak maguknak.
A bornak vörös eres tülökorra lehetne,
a nőnek bukéja. Mindkettőt üvegen át nézem.

Vigyázz, mondom magamnak a világos kirakat előtt,
ha most bemész ebbe a zöld bádogszobába,
száz narancs és mázsa krumpli közé, az ő helyükre:
feleségül veszed valamelyiket,
aztán bámulva bánhatod, amíg még tart az életed.
Szalámi. Esetleg pityóka.

A lányok

Tündéreim, öröms reggelek jönnek,
egyetlen vágyat nem hagytok magatok után,
csíráatlanítva süt fel majd a nap,
csak éppen hihetetlenül, nélkületek.

Aztán pedig dolgozni kell, vagyis felejteni.
Mintha nem láttam, nem műveltem volna
testtájaitokat, a vér bokrait fakasztva égig.
Ezeket a teljes Itáliákat mintha
nem jártam volna be minden ízükben,

hanem csak sivár járókelő lennék, kutyasétáltató,
és hagynám, süssön telibe a hajnali fény.
Ti pedig alusztok, egymást ölelitek legalább
a nyirkos, meleg dunna alatt,
ti kedves dögök, velem teljesek.

A had

Emberöltő. Húsz év, egy óra.
Kitör a gőg, a háború. Elérkezik a perc.
Feltarajlik a frusztráció, odamos,
arra az idegen vidékre, kék hegyek közé,
ott basszuk majd a családanyákat
a gyújtóbombák fényénél, ahonnan elmenekültünk.
Hátunkra omlik a nádfal, a vályog,
a karon ülő leányka meg visít.
Egyebek is történnek talán.
Megtörténhetünk mi magunk,
elmondhatatlanul.

Azt üzenem hát már virradóra,
vond ki hadadat, faszodat arról a tájról,
hagyd szabadon lüktetni a bíbor pinát,
éppen rád vágyakozva, kisfiam.

Az év

Csitulj el végre, most, hirtelen,
nem élhetsz ilyen túlérzékenyen,
ezt mondta féltő igazgatóm.
Mi vagy te, fotópapír az előhívóban,
vörös fénynél, amikor felgyújtják a fehéret,
vagy rád nyitják az ajtót?
Lehetnél? Lenni akarnál? Bírnád?
Nahát! Nyílik az ajtó.

Kimentem akkor, húsz évvel ezelőtt
a napsütésbe, az üvegpalota elé,
és olyan fekete lettem egyszeriben,
mint voltam éjszaka, egy nappal előbb
a házastársi ágyban, fal felől.
Feketének éreztem magam. De talán réGINEK.
Nem éreztem semmi egyebet. Helye se volt.
Fekete voltam. Azt hittem, ez jó vagy másvalami.
Ezek meg csak néztek és járkáltak
óriási retikülökkel.
Mintha emberek lettek volna.

A bátorság

Nézzed! Ne hagyd! A tieid.
Azért lövöm le az őzsutát, mert ha így
meg nem állítom, soha nem látom igazán,
mondta egyszer a vadász.
És ez a süldő cigány kurva,
amikor franciázásra hív be a kapualjba,
és úgy bújik hozzád közben, akár az unokád,
amikor odahajtja setét fejét a kabátodra,
nyála rácsorog, odafagy ingyen, ez nem a tied?
Csak nem mersz elmenni vele, sem látni igazán.

A hézag

Tegnap ateista próbáltam lenni.
Ma istenhívő akarok lenni.
Nincs különbség, csak egy éjszaka,
csak egy véres Jézus. Csak én.
Csak én magam. Magamban.
Másutt hol lehetne?

A prológ

A séta véget ért, hasznát más nem látja,
egy disznóm sincs, hát egynek sincs pajtája,
de virrad, süt a nap, noha azt se látom,
kacagok magamon, mint kényszerű páron,
fejem majd' leesik, akkorát bólintok:
éltesse el máig Isten Balassi Bálintot.